

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 4 (2548: 16) กำหนดไว้ว่า “การศึกษา” หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ในพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันนี้ กล่าวว่า “มาตรฐานการศึกษา” หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์ และมาตรฐาน ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ทุกแห่ง เพื่อใช้ เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาเป็นสถาบันที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ ประสิทธิภาพ ทางการศึกษา ย่อมพิจารณาได้จากคุณภาพของนักเรียน เมื่อได้รับการศึกษาจนสำเร็จตามหลักสูตรแล้วมีคุณภาพที่พึงประสงค์ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านคุณธรรม และมีสุขภาพอนามัยที่ดี

การเร่งรัดพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะเด่นชัดตามความต้องการของสังคมและท้องถิ่นตลอดจนความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข การดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ที่ดีของชาติ มีคุณธรรมจริยธรรมจนสามารถพัฒนาตนเองให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม รู้จักและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีสุขภาพอนามัยที่ดี มีทักษะด้านอาชีพที่สอดคล้องกับ ความต้องการของสังคมโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายการปรับปรุงการบริหาร และการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ทุกหน่วยงานใช้แผนเป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน สำหรับการดำเนินงานการนิเทศการศึกษาจะให้ความสำคัญต่อการนิเทศภายในเป็นพิเศษ มีการติดตาม กำกับและประเมินผลอย่างเป็นระบบ สนับสนุนการค้นคว้าวิจัย การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงาน รวมทั้งให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุดอีกทั้งมีการเร่งรัดพัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึก อุทิศการ และความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน มีการตรวจสอบ

สมรรถภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกระดับรวมทั้งปรับปรุงการจัดสวัสดิการ มีการยกย่องเชิดชูเกียรติเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร ได้เกิดความภาคภูมิใจ และมีความสุขในการทำงาน

การปฏิรูปการศึกษา ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ได้ใช้การจัดการศึกษาและสถานศึกษาเป็นฐานมุ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามแนวทางการปฏิรูป เพื่อให้ทันต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของชาติ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ การเปลี่ยนแปลงตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าว เพื่อให้กระบวนการจัดการศึกษาเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคนอันเป็นจุดเน้นของการพัฒนาประเทศ ตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเป็นหน่วยงานที่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย และ ในการดำเนินงานดังกล่าวมีบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงาน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องเป็นผู้ที่ทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ กำลังความคิด และสติปัญญาที่มีอยู่เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดความเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีที่สุด กล่าวคือ จะต้องเป็นนักบริหารที่มี ประสิทธิภาพมีลักษณะพิเศษที่เอื้อต่อการปฏิบัติภารกิจด้วยอุดมการณ์ และมีจิตสำนึกที่มุ่งมั่นต่อการพัฒนา ให้บังเกิดผลสำเร็จ ต่อประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง เช่น มีความต้องการทำงาน อย่างมีประสิทธิภาพ มีเป้าหมายที่จะให้งานประสบผลสำเร็จด้วยความมานะ พยายาม ในทางที่ถูกที่ควรมีความคิด สร้างสรรค์ มีความสามารถในการทำงานมีลักษณะเป็นผู้นำ และมีความเป็นประชาธิปไตยในการทำงาน เป็นต้น

ทศนิ วังชัยน (2538: 3) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีความเป็นนักพัฒนา ซึ่งหมายถึง มีความรู้ ความสามารถ และมีเทคนิควิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงานเป็นอย่างดี สอดคล้องกับสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ที่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาข้าราชการระดับบริหาร ตามหลักสูตรฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูงไว้ 3 ประการ คือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ ด้านการบริหารการศึกษา ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง เพื่อเพิ่มพูนทักษะความสามารถ เจตคติที่ดีในการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษานำความรู้และทักษะด้านการบริหารไปใช้เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา (สถาบันพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา 2538: 115) เพื่อให้ผู้บริหารการศึกษาได้พัฒนาความรู้ ทักษะ แนวคิดทฤษฎี เทคนิคและวิธีการบริหารใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงาน มุ่งเน้นให้เห็นว่า ประเทศไทย ต้องการให้ข้าราชการระดับบริหารมีลักษณะความเป็นนักพัฒนาอันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกองค์ประกอบหนึ่ง

สภาพทางภูมิศาสตร์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 มีความแตกต่างกันมาก อันเนื่องจากพื้นที่จังหวัดดากเป็นที่ราบสลับภูเขา มีป่าไม้หนาแน่นและเป็นจังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงมากที่สุด คือ ทิศเหนือติดกับจังหวัด แม่ฮ่องสอน ลำพูน เชียงใหม่ และลำปาง ทิศใต้ติดกับจังหวัดกำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี และกาญจนบุรี ทิศตะวันตกติดกับประเทศพม่า ทิศตะวันออกติดกับจังหวัดสุโขทัยจากสภาพพื้นที่ ทางภูมิศาสตร์ ทำให้การคมนาคมติดต่อกายในอำเภอหรือระหว่างอำเภอเป็นไปด้วยความยากลำบากและมีปัญหาเรื่องโรคภัยระบาดชุกชุมโดยเฉพาะโรคได้มาลาเรีย มีปัญหาเรื่องภัยสู้รบตามแนวชายแดน มีปัญหาเรื่องชนกลุ่มน้อยหลายเชื้อชาติ ปัญหาชาวไทยภูเขา ปัญหาการลักลอบขนยาเสพติดข้ามชาติ จากปัญหาดังกล่าวส่งผลให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 ส่วนหนึ่งได้รับการประกาศให้เป็นโรงเรียนพื้นที่พิเศษ ตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการสำหรับการปฏิบัติงานประจำสำนักงานในพื้นที่พิเศษของกระทรวงการคลัง

การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 124 คนและมีนักเรียนที่มีความแตกต่างในเรื่องของเชื้อชาติ ภาษา ที่หลากหลาย

ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 พยายามสร้างโอกาสทางการศึกษาให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาตามสิทธิอย่างเท่าเทียม ทั้งถึงและมีคุณภาพโดยมีกลยุทธ์ 5 ข้อ คือ สร้างความเสมอภาคและเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เร่งปฏิรูปการศึกษา พัฒนาบุคลากรและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สร้างสภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ วิจัยและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการจัดการรวมนเสริมสร้างเด็กให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ชายแดน และพื้นที่พิเศษ โดยเฉพาะการเร่งปฏิรูปการศึกษา พัฒนาบุคลากรซึ่งหมายถึงการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการศึกษา และถ้าหากผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะของความเป็นนักพัฒนาการศึกษาจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโดยตรงซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 ต้องการให้ผู้บริหารสถานศึกษามีลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างมาก เพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารของหน่วยงานทางการศึกษา บทความทางวิชาการ แนวความคิดและผลงานวิจัยของนักการศึกษา นักวิชาการ แล้วพบว่า การดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 ต้องดำเนินไปในขณะที่โรงเรียนขาดความพร้อมในหลายๆ ด้าน เช่น บุคลากร อาคารสถานที่ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษาของผู้บริหาร
สถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

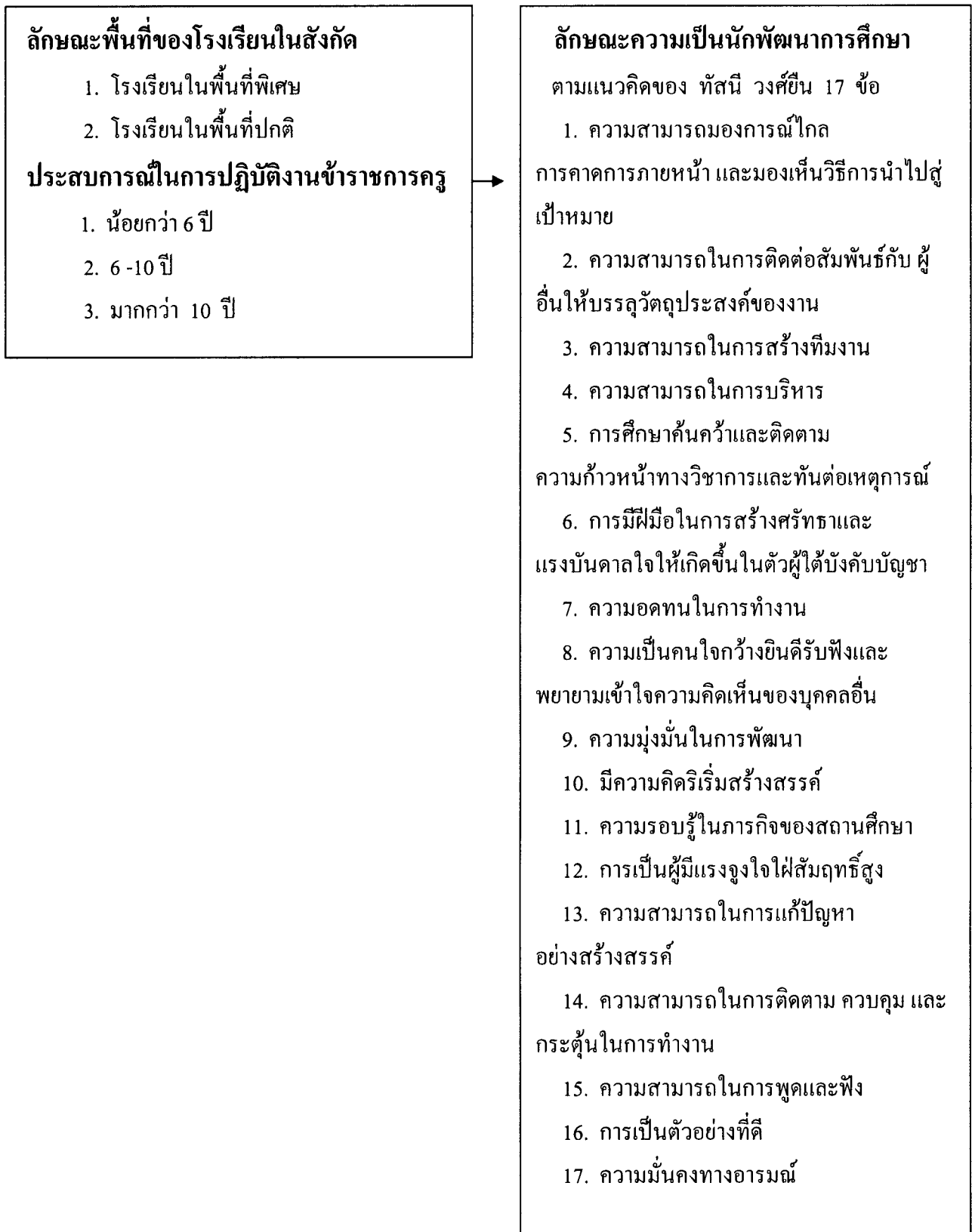
การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- 2.1 เพื่อศึกษาลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 จำแนกตาม พื้นที่และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

3.1 กรอบลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ใช้กรอบลักษณะความเป็นนักพัฒนาจากผลการวิจัยของ ทศนิ
วงศ์ยืน (2538) ซึ่งกำหนดลักษณะความเป็นนักพัฒนาไว้ 17 องค์ประกอบคือ
เนื่องจากสภาพพื้นที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 เต็มไปด้วย
ภูเขาสูงและ หุบเขา รวมถึงมีอาณาเขตติดต่อกับสหภาพเมียนมาร์ จึงทำให้มีความแตกต่างกัน
ทั้งในสภาพพื้นที่และกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติของ
นักพัฒนาการศึกษาที่อาศัยอยู่ในสภาพพื้นที่ที่แตกต่างกัน โดยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่เดียวกันว่า
ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะของนักพัฒนาการศึกษาแตกต่างกันหรือไม่อย่างไรเพื่อนำข้อมูล
ดังกล่าว มาใช้วางแผนจัดการศึกษา



ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

4.1 ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดอก เขต 2 ที่อยู่ในพื้นที่ต่างกันเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะ ความเป็นนักพัฒนาการศึกษาต่างกัน

4.2 ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดอก เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะ ความเป็นนักพัฒนาการศึกษาต่างกัน

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร คือข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดอก เขต 2 ในปีการศึกษา 2549 จำนวน 1,499 คน

5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

5.2.1 การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา ลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาเฉพาะโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดอก เขต 2

5.2.2 ลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษาของผู้บริหารมี 17 องค์ประกอบตามลักษณะความเป็นนักพัฒนาของ ทศนี วงศ์ยืน (2538) ดังที่ระบุไว้ในกรอบแนวคิด

5.2.3 องค์ประกอบที่ควรได้รับการพัฒนาพิจารณาทุกองค์ประกอบโดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย ที่ต่ำกว่า 3.5 ซึ่งหมายความว่า มีลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษาดังแต่ระดับปานกลางลงมา

5.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

5.3.1 ตัวแปรต้น

- 1) สภาพพื้นที่ ที่ตั้งของโรงเรียน
 - (1) พื้นที่พิเศษ
 - (2) พื้นที่ปกติ
- 2) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
 - (1) น้อยกว่า 5 ปี
 - (2) 6 – 10 ปี
 - (3) มากกว่า 10 ปี

5.3.2 ตัวแปรตาม

ลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา

6. นิยามศัพท์

6.1 โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2

6.2 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง หัวหน้าสถานศึกษา ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา

6.3 ข้าราชการครู หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2

6.4 ลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะของความเป็นนักพัฒนาการศึกษาตามที่ ทศนี วงศ์ยืน (2538) กำหนดไว้ 17 องค์ประกอบ

6.4.1 ความสามารถมองการณ์ไกลการคาดการณ์และมองเห็นวิธีการนำไป

สู่เป้าหมาย หมายถึง มีความเข้าใจในสถานการณ์และติดตามความเคลื่อนไหว การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ ข่าวสารทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างสม่ำเสมอ และนำมาวิเคราะห์แยกแยะความแตกต่าง หรือความเป็นไปได้ของข้อมูล เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการวางแผนสร้างสรรค์และพัฒนางานอย่างเป็นระบบ

6.4.2 ความสามารถในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน หมายถึง มีทักษะสัมพันธ์ดีสนใจศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลของชุมชน ให้บริการแก่ชุมชนและผู้ร่วมงาน

6.4.3 ความสามารถในการสร้างทีมงาน หมายถึง ตระหนักในคุณค่าในการทำงานร่วมกันมอบหมายงานตามความถนัดของผู้ร่วมงาน สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งในการทำงานร่วมกันเป็นทีมได้ ยกย่องให้เกียรติผู้ร่วมงาน อธิบายและชักชวนให้ผู้ร่วมงานเกิดความคิดเห็นในการทำงาน

6.4.4 ความสามารถในการบริหาร หมายถึง มีความรู้จริง ประสพการณ์ ความคิดก้าวหน้า สามารถวิเคราะห์พัฒนา วางแผน ควบคุม กำกับ และเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสมเป็นระบบ

6.4.5 การศึกษาค้นคว้าและติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและทันต่อเหตุการณ์ หมายถึง สนใจศึกษาค้นคว้าและติดตามความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ ไวต่อการรับรู้ข่าวสารและเรื่องที่มีความสัมพันธ์กับวิชาชีพ

6.4.6 การมีฝีมือในการสร้างสรรค์และแรงบันดาลใจให้เกิดขึ้นในตัวผู้ได้บังคับ

บัญชา หมายถึง ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างสม่ำเสมอ ตรงต่อเวลา รักษาคำพูด เชื้อมั่นในการปฏิบัติตามกรอบศีลธรรมจรรยาในศาสนา เป็นผู้นำที่ดีของครอบครัว สนับสนุนให้กำลังใจผู้ได้บังคับบัญชาให้โอกาสในการพัฒนางาน ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ในการทำงาน

6.4.7 ความอดทนในการทำงาน หมายถึง มีความมุ่งมั่นในการทำงานอย่างไม่ย่อท้อต่อสิ่งใด ๆ จนงานประสบผลสำเร็จ

6.4.8 ความเป็นคนใจกว้างยินดีรับฟังและพยายามเข้าใจความคิดเห็นของบุคคลอื่น หมายถึง ใจกว้างต่อการรับฟังข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นใหม่ๆ ของผู้อื่น

6.4.9 ความมุ่งมั่นในการพัฒนา หมายถึง กระตือรือร้นที่จะทำงานให้ได้ผลงานที่ดีที่สุดขยัน ช้นแข็ง ฝ่าฝืนที่จะนำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ในชีวิตประจำวัน

6.4.10 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง มีความคิดค้นสมัยพร้อมที่จะเสนอความคิดเห็นต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง กล้าและปรับตัวของตัวเองมองปัญหาต่างๆ ในแนวใหม่ พร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลง

6.4.11 ความรอบรู้ในภารกิจของสถานศึกษา หมายถึง มีความรู้เรื่องระเบียบกฎเกณฑ์ ข้อบังคับที่เกี่ยวกับงานและด้านการบริหาร เพื่อปรับปรุงงานในโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้า

6.4.12 การเป็นผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง หมายถึง ความกระตือรือร้นในการทำงานด้วยความเอาใจใส่เพื่อให้งานประสบผลสำเร็จ แสดงออกถึงความมุ่งมั่นในการทำงาน

6.4.13 ความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง สามารถเผชิญหน้ากับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ทั้งในส่วนตัวและการทำงาน โดยสามารถเก็บความรู้สึกควบคุมอารมณ์ได้รู้จักใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแก้ไขอยู่เสมอ

6.4.14 ความสามารถในการติดตาม ควบคุม และกระตุ้นในการทำงาน หมายถึง การติดตามความก้าวหน้า และควบคุมการดำเนินงาน โดยวิธีการที่ทำให้ผู้ร่วมงานยอมรับ รู้จักให้กำลังใจสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนการทำงาน

6.4.15 ความสามารถในการพูดและฟัง หมายถึง เป็นผู้มีความสามารถในการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเหมาะสมตั้งใจรับฟังเรื่องที่สนทนาด้วยบุคลิกลักษณะที่ทำให้คู่สนทนาเกิดความพึงพอใจ

6.4.16 การเป็นตัวอย่างที่ดี หมายถึง มีคุณธรรมรู้จักควบคุมตนเองได้อย่างเหมาะสมและสม่ำเสมอ

6.4.17 ความมั่นคงทางอารมณ์ หมายถึง มีความหนักแน่น มีเหตุผล แสดงออกได้อย่างเหมาะสมในทุก ๆ สถานการณ์

6.5 พื้นที่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนที่ได้รับการประกาศจากกระทรวงการคลังให้ได้รับเงินสวัสดิการที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่พิเศษ (ก้นดาร์และเสี่ยงภัย) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้ (ประกาศกระทรวงการคลังเรื่องพื้นที่เสี่ยงภัย ปีพ.ศ.2549)

6.5.1 การคมนาคมไม่สะดวก

6.5.2 ไม่มีรถยนต์หรือรถโดยสารไปมาได้ตลอดปี หรือในฤดูฝนการคมนาคมถูกตัดขาดไม่น้อยกว่า 30 วัน โดยเฉลี่ยทำให้รถยนต์หรือเรือยนต์ไม่สามารถโดยสารไปมาได้ตลอดปี

6.5.3 มีโรคภัยไข้เจ็บชุกชุม หมายถึง มีไข้มาลาเรียชุกชุมโดยมีผู้ป่วยเป็นไข้มาลาเรีย สูงกว่า 16 รายต่อประชากรในพื้นที่ 1,000 คน ต่อปี

6.5.4 พื้นที่ตั้งอยู่ในเขตอันตรายล่อแหลม ที่จะได้รับอันตรายถึงแก่ชีวิตจากผู้ออกการร้าย

6.6 พื้นที่ปกติ หมายถึง โรงเรียนที่ไม่ได้รับการประกาศจากกระทรวงการคลังให้ได้รับเงินสวัสดิการที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่พิเศษ ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

6.6.1 การคมนาคมสะดวก

6.6.2 ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บชุกชุม

6.6.3 ไม่มีอันตรายล่อแหลม อันเป็นเหตุให้ถึงแก่ชีวิตจากผู้ออกการร้าย

6.7 ประการณในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู หมายถึง ประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยนับตั้งแต่วันเริ่มเข้ารับราชการซึ่งแบ่งได้ดังนี้ น้อยกว่า 5 ปี , 6 – 10 ปี , มากกว่า 10 ปี

6.8 สำนักงานเขตพื้นที่ หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 ที่มีพื้นที่ 5 อำเภอ ชีกตะวันตกของจังหวัดตาก ซึ่งประกอบด้วย อำเภอแม่สอด อำเภอแม่ระมาด อำเภอท่าสองยาง อำเภอพบพระ และอำเภออุ้มผาง

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทำให้ทราบความแตกต่างของระดับลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษา
ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามพื้นที่และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

7.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 สามารถใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทาง
ในการพัฒนาผู้บริหาร ให้มีลักษณะความเป็น นักพัฒนาการศึกษาให้เหมาะสมต่อไป

7.3 นำลักษณะความเป็นนักพัฒนาการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียน
ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่พิเศษ ไปพัฒนาให้กับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2